

Entree Hervormde begraafplaats Welsum

Nwsbrf ODGZ | september 2026

Voor al die mensen die wandelen over begraafplaatsen. Wie graag over zijn wandelervaringen wil schrijven of begraafplaatsen fotografeert, is welkom een bijdrage te leveren.

Landelijke rust in Welsum

De geschiedenis van de Hervormde begraafplaats

Wie vanaf de Vossenweg de Hervormde begraafplaats van Welsum nadert, ziet geen grote dodenakker of monumentaal aangelegd park. Het is een eenvoudige begraafplaats in het buitengebied op korte afstand van de rivier de IJssel. Grafstenen vertellen het verhaal van generaties Welsummers. Van boeren, arbeiders, kinderen, ondernemers, kerkgangers: mannen en vrouwen van wie de meesten hun hele leven in het dorp woonden.

Waar de verharde weg overgaat in een onverhard pad ligt een groen halfrond parkje met een bank. Oorspronkelijk was dit een 'halve rotonde', destijds aangelegd om de boerenkarren en later de rouwauto's in goede banen te leiden. De entree bestaat uit een eenvoudig ijzeren hek. Op de pijlers staat te lezen 19 Memento (links) en o6 Mori (rechts): Memento Mori 1906. Gedenk te sterven en het openingsjaar van de begraafplaats. Rechts achter het hek staat het mededelingenbord met een plattegrond, contactgegevens van de beheerder, een uitgebreide graven- en namenlijst en het kleurrijke schildje van de Landelijke Organisatie van Begraafplaatsen (LOB).

Indeling

De indeling van de begraafplaats is betrekkelijk eenvoudig: een rechthoek met in het midden een hoofdpad, links en rechts

Aanbesteding.

Op **Donderdag 8 Februari 1906** des nam. 2 uur zullen H.H. Kerkvoogden der Herv. Kerk te Welsum in het café van A. J. Voorhorst aldaar in het openbaar trachten aan te besteden:

het grondwerk voor het aanleggen van een nieuwe begraafplaats te Welsum.

Bestek en tekening liggen van 5 Februari e.k. af ter inzage bij den Heer L. Dorst, districtsoptzichter te Welsum.

Aanwijzing 8 Februari v.m. 10 uur op het terrein. (87d)

vakken (A1-3 en B 1-2) met rijen. Het pad loopt dood op het 'huisje', de opslag. Grijs steles overheersen maar langs het hoofdpad liggen ook enkele grafstenen.

Het oudste graf dateert van 1907 (A1, rij 12, nr. 72). In dit graf ligt H(endrika) Tempelman begraven, oud 51 jaar en volgens het register 'No. 1 op Nieuwe Kerkhof'. Tot in de jaren 1980 bestond er een vrije keuze voor het uitzoeken van een locatie van een graf; na die tijd werd er in volgorde van overlijden begraven. In de meeste graven liggen twee personen begraven, in een enkel graf drie, in sommige slechts één. De begraafplaats wordt omringd door een lage haagbeuk.

Tussen vak B1 en B2 is een doorgang gemaakt naar het 'nieuwe gedeelte' waar de vakken C1 en D1 liggen. Het 'nieuwe gedeelte' is begin jaren 1990 in gebruik genomen. De vakken zijn aangelegd op een terrein dat al bij de eerste aanleg door de kerk was aangekocht. Het eerste graf (C1) werd op 4 november 1994 uitgegeven.

Een eigen kerk

De geschiedenis van de begraafplaats is nauw verbonden met die van de kerkelijke gemeenschap van Welsum en gaat terug tot de middeleeuwen. In 1475 werd bij de toen bestaande kerk een stenen toren

gebouwd. Later stond er een houten kapel bij de toren. Die houten kapel brandde omstreeks 1730 af, terwijl de toren behouden bleef. Tot in de 19de eeuw moesten de Welsummers kerken in Olst. De IJssel vormde daarbij een belangrijke hindernis.

In 1828 sloeg tijdens een overtocht naar de kerkdienst in Olst een veerboot om, waarbij enkele kerkleden verdronken. Naar aanleiding van deze ramp richtten enkele gegoede dorpsbewoners een verzoek aan koning Willem I om een eigen kerkgemeente mogen stichten. Bij besluit van 24 april 1828 werd door Willem toestemming verleend om op eigen kosten een kerk en een pastorie te bouwen en een afzonderlijke kerkelijke gemeente te stichten. De predikant wordt bezoldigd uit 's Lands kas.

Overzicht begraafplaats

Kerkhof

Er werd al lange tijd rond de kerk begraven. Een lokale beschrijving van oude Welsumse gebruiken vertelt dat vroeger de kist vanuit de kerk naar het kerkhof werd gedragen door zes naaste buurmannen. In de brief aan koning Willem I waarin de inwoners van Welsum toestemming vragen voor de bouw van een eigen kerk, wordt vermeld dat er bij deze oude kerk ook een begraafplaats aanwezig was.

'Dat, zoo als het in voormeld gedaan verzoek aan Uw Majesteit is gezegd, niet alleen toren en een klok en fundamenten der kapel aanwezig zijn, maar daar benevens alsnog een zeer goede school en begraafplaatsen daarbij zijn leggende, een teken dus (om dit in 't voorbijgaan te mogen aanmerken) dat aldaar van oude tijden af een gebouw tot

WIJHE, 19 Oct. Door 't gemeentebestuur werd beden onder opzicht van den hr. L. Dorst te Welsum aanbesteed het aanleggen der nieuwe begraafplaats en 't leveren en plaatsen van ijzeren hekken en plantsoen. Laagste inschrijvers waren voor: Grondwerk G. Pruis alhier voor f 323, Smidswerk W. Mulder te Olst voor f 149, Plantsoen A. L. de Grient Dreux te Olst voor f 123,90.
Aan hen is 't werk gegund. (Zw. Ct.)

Tips

- [Historische begraafplaatsen in Nederland](#)
- [Funeraire musea in Nederland](#)

Godsdienstoefening aanwezig is geweest.

De wens van de Welsummers werd uiteindelijk werkelijkheid. De huidige Hervormde kerk werd in 1828-1830 gebouwd bij de oude toren. Het kerkhof bleef bestaan. Hoe het kerkhof er destijds heeft uitgezien is niet meer te achterhalen. Op het oude kerkhof is van 1836 tot 1906 begraven. Na de opening van de nieuwe begraafplaats in 1909 raakte het oude kerkhof buiten gebruik en werd uiteindelijk geruimd. Er liggen ruim 1100 mensen begraven. Hun namen zijn terug te vinden in de *Registers van begravenen*, die bewaard worden in de archieven van de Collectie Overijssel in Zwolle.

Voormalig baarhuisje

Nieuwe begraafplaats aan de Vossenweg

Aan het begin van de 20ste eeuw was het kerkbestuur op zoek naar een geschikt terrein voor een nieuwe begraafplaats. Door de kerkvoogden is op 7 mei 1904 een perceel genaamd *Het Boschje* ongeveer 48 are groot voor duizend gulden aangekocht voor de aanleg van een begraafplaats. Daarna werd het grondwerk, het plaatsen van een hek en de aanleg van het plantsoen aanbesteed. In 1906 werd de begraafplaats opgeleverd.

De huidige begraafplaats ligt niet aan de rand van het dorp, maar aan de Vossenweg op twee kilometer buiten het dorp. Met de veranderingen van de bevolkingssamenstelling, de landbouw, het verkeer en de uitvaartradities, veranderde ook de grafcultuur. Oudere graven zijn vaak voorzien van eenvoudige stenen, terwijl in de loop van de 20ste en 21ste eeuw grotere en meer persoonlijke grafmonumenten gebruikelijker werden.

Als je vanaf de begraafplaats over het omliggende landschap kijkt, zie je een gebied waarin landbouw, wegen, sloten, boerderijen en het rivierlandschap samenkomen. Het is juist deze omgeving die de begraafplaats zijn karakter geeft.

Over de groene zoden

Bartho Hendriksen, 19-09-2026

Met dank aan Gerrit Bijsterbosch

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u over-de-groene-zoden@send.laposta.email toe aan uw adresboek.

